

Прилог XV

РЕЗИМЕ БЕЗ ТЕХНИЧКИ ДЕТАЛИ

Содржина:

XV. Резиме без технички детали.....	1

XV. Резиме без технички детали

Бетонската база ЕЛ Транс се наоѓа во атарот на селото Чајле надвор од урбанизирано подрачје близу Гостивар, источно на околу 300м од с.Чајле во непосредна близина 100м од Каменоломот АД Силика Рудник Чајле.

Како суровина за производството на бетон е сепарираниот агрегат на доломит на лежиштето “Шкоза” кој се доставува од соседната инсталација Рудник Чајле.

- 0 – 63мм
- 0 – 4 мм
- 4 - 8 мм
- 8– 16 мм
- 16 – 32 мм

Материјалот се транспортира со камиони до приемниот бункер и во натамошната преработка се применуваат транспортни ленти, транспортери а складирањето на готовата фракција е на плац за суровини.

Објектот се состои од, две бетонски бази за производство на свеж бетон, плац за складирање на суровините, објекти за складирање на помошни материјали, паркинг за механизација и возниот парк и простории за вработените.

На локацијата постојат две јами за талог од перење на свеж бетон. Јамата е ископана во земја со длабочина до 4 m и без претходно бетонирање, но со обзир на течењето на малото количество на вода со цемент во јамата, истата јама е практично изведена со бетонски сидови, а вишокот вода се инфилтрира во подземните слоеви на почвата, минува низ крупно и ситнозрнестиот земјан материјал кој се протега во длабочина од 3 до 7 m, сè до водонепропусниот глинест слој, кој се протега во длабочина од 7 и повеќе метри.

Дозирањето на компонентите за производство на бетон, како што се песок, цемент и вода се врши според зададена рецептура на овластени институции

според меѓународните стандарди и прописи. Дозираната смеса добро се изменува во бетономешалката, а потоа се пресишува во миксер транспортно возило, кој директно го носи готовиот бетон на објект.

Треба да се напомене дека рецептурите се зададени за сув камен агрегат. Доколку времето е влажно, потребно е да се врши редуција на водата, а да се зголеми учеството на фракциите за оптимална влажност на фракциите и тоа за прва фракција до 5%, а за другите мац1%. Исто така е неопходно за повисоките МБ да се користи пластификатор (суперфлуид или друг).

ЕЛ ТРАНС ДООЕЛ Гостивар работи континуирано во една смена (6 работни дена неделно) 10 месеци во годината со вкупно 20 вработени лица. Во текот на годината можни се отстапувања на оваа динамика во зависност од потребите на пазарот и цената на Берзата на готовите производи.

Директорот - управителот раководи со целокупните активности во компанијата (комерцијалниот сектор и производството) и воедно е координатор за животна средина и одговорен за прашањата на барањето за Интегрирано спречување и контрола на загадувањето на **ЕЛ ТРАНС ДООЕЛ Гостивар** Заменик директорот, раководителот на сепрација и бетоњера се именувани за одговорни за интегрираното спречување и контрола на загадувањето под директна ингеренција на директорот-управителот.

Целосната одговорност за работата и контролата на системите за намалување и третман на емисиите е на управителот на сепрација и производството. Оваа одговорност е делегирана на персоналот одговорен за производство, одржување и развој.

Операторите се обучени за работа со опремата која им е доверена. Дадени им се инструкции за секоја забележана неправилност при вообичаени или невообичаени услови на работа да го известат раководителот или директно луѓето од одржување.

Службата за одржување е директно одговорна за правилно одржување на системите за намалување на емисиите. Тоа вклучува благовремена замена на елементи на опремата, одржување на сретствата со кои се манипулира со емисијата во воздухот.

Сите вработени се запознаени со постапката за спречување или намалување на последиците од непредвидени ситуации (поплава, земјотрес, пожар, гром и сл.) и се обучени за тоа.

Менаџерот за животна средина (управителот на сепрација и производство) е одговорен за мониторинг на системите за намалување на емисиите за да се овозможи коректна и оптимална работа.

Во процесот на производство на бетон се користи сепариран агрегат од соседната инсталација Рудник Чајле кој се сепарира во постројка на самата локација.

Во процесот на производство на бетон се користат неметални минерални сировини кои се добиваат преку сепарација на речен песок., портланд цемент и адитиви за поедини марки на бетон. Фракциите кои се користат се со димензии на зрна од 0 – 4мм, 4 – 8мм, 8 – 16мм и 16 – 32мм.

Целокупното производство на бетон се однесува на марката МВ 30 додека по потреба и барање на купувачи може да се произведува и бетон МВ 20.

Употребата на адитивите се изведува на самото место на вградување на бетонот

Во инсталацијата **ЕЛ ТРАНС ДООЕЛ Гостивар** се создава релативно мала количина на цврст отпад од технолошкиот процес. Целокупниот цврст материјал се преработува во различни гранулации кои преставуваат готов производ.

Во **ЕЛ ТРАНС ДООЕЛ Гостивар** се создава отпаден талог од перење на опремата, возниот парк и платото на бетонската база од остатоци од бетон. Целокупниот талог се собира во јама со капацитет од 150м³, а годишно се создава 550м³ талог.

Создадениот отпад од талог се празни на секои 3 месеци. Отпадот од талог се изнесува и одложува на експлоатираниот дел на ископот во близина на локацијата.

Создадениот отпад од одржување на постројката и опремата се собира во контејнер на излезот на погонот а останатиот неметален отпад во контејнер за комунален отпад,

Металниот отпад се презема од приватни субјекти додека комуналниот отпад со сопствено возило се пренесува до општинската комунална депонија.

Во бетонската база **ЕЛ ТРАНС ДООЕЛ Гостивар**, емисии во атмосферата се јавуваат од бункерите за минерална суровина при производство на бетон.

Главни штетни материи кои се застапени во овие отпадни гасови преставуваат цврстите честички кои се добиваат при, транспортот на материјалот

Од инсталацијата **ЕЛ ТРАНС ДООЕЛ Гостивар** нема точкасти извори на емисии во атмосферата. Природата на активностите на производство на бетон и манипулација на гранулатите кои се изведуват на отворено се причина за создавање само на фугитивна прашина.

Емисиите на фугитивната прашина од операциите на на манипулација со суровините за производство на бетон се определени преку фактори на емисии од одделни операции на преработка на варовникот

За проектирано производство на 30.000 тони/годишно на бетон емисиите ги имаат следните вредности прикажани во **Табелата 2**

Табела 2: Вредности на емисии од операции на дробење на камен (тони)

Извор	PM (вкупна прашина)	PM 10 (прашина под 10µm)
Испуст од транспортна лента	0.045	0.0165
Истovar од камион на каменит	/	0.0008
Утовар на гранулати во камион	/	0.005
ВКУПНО(тони/годишно)	5,5	1,34
ВКУПНО (кг/час)	3,82	0,93

За намалување на фугитивните емисии односно на позициите каде што се забележала зголемена количина на прашина превземени се посебни мерки и тоа:

Работите во бетонската база **ЕЛ ТРАНС ДООЕЛ Гостивар** се изведуваат на отворен простор и многу брзо и краткотрајно доаѓа до распостирање на прашина, кои со природна вентилација се евакуираат. Прашината главно содржи минерална прашина, CaMgCO_3 . Оваа компонента при, утовар и транспорт, може да делува само врз вработените во работната средина и за заштита од истата вработените применуваат заштитни респираторни средства. Патиштата кои се користат за транспорт се прскаат со вода.

Отворените транспортни траки на готови производи се покриваат со монтажностемонтажни капаци или има поставено водено отпрашување на оние места од траките каде што дозволува технологијата на работа каде што не доаѓа до намалување на квалитетот на производите.

Инсталацијата “ЕЛ Транс ДООЕЛ Гостивар” применува распрскување на вода во околината на, отворените складишта, внатрешните сообраќајници како и редовно чистење на бункерите за дотур на суровина и стопанскиот двор од заостаната прашина.

Процесот на производство на свеж бетон се врши на тој начин што материјалот се меша во бетономешалка. Отпадната вода кој се создава при перење на бетономешалкатакој преку одводни цевки се транспортира во таложник.

Просечното дневно количество на отпадна вода која се генерира од инсталацијата изнесува околу 400м³. Најголемиот дел од оваа вода е резултат на миеење на опремата на бетонските бази и на возниот парк (миксери за бетон) и бетонски пумпи. На локацијата од инсталацијата има изградено таложници за третман на технолошките отпадни води. Базените за таложење имаат капацитет за прифаќање на сите технолошки води, но во случај на прелевање технолошките води по природен пат преку вододерина можат да се влеат во реката Вардар. Заради тоа е предвидено мерно место за испитување на квалитетот на технолошката вода која се испушта во површински реципиент реката Вардар

Од постоечките активности нема директна емисија на загадувачки материи во почвата.

На локацијата не се изведуваат никакви земјоделски или фармерски активности.

Со оглед на нивото на бучава на локацијата, предизвикано од работењето на вибро ситата, миксерот за бетон, движење на транспортните уреди и транспортните возила и од сите други активности во погонот како утовар-истовар, укажува дека на границата на локацијата со другите објекти нивото на бучава не ги надминува дозволените граници.

На локацијата, нема вибрации и јонизирачки зрачење кои би влијаеле на животната средина.

Во барањето за добивање на интегрирана еколошка дозвола до надлежниот орган, разгледани се сите аспекти кои што имаат влијание врз животната средина,

направена е оценка на истите и врз основа на тоа одреден е мониторинг врз истите.

Предложен е мониторинг на емисија на респирабилна прашина, отпадни води и бучава од линиите за производство на бетон. Мониторингот се предлага да се изведува еднаш на две години на места за мониторинг прикажани во **Прилог XI.5**

Мониторингот ќе го изведува овластена компанија за мерење на емисиите во воздухот избрана на тендер а ќе се однесува на мерење емисиите на прашина од процесот на производство, мерење на бучавата на границите на локацијата и мерење на емисиите на отпадни води.

Инсталацијата “ЕЛ Транс ДООЕЛ Гостивар” планира да ги редуцира сите емисии во воздух, вода и почва и со тоа да даде придонес за зачувување и унапредување на животната средина.

Во развојниот план на фирмата се планира воведување на концепт за почисто производство каде што пристапот на решавањето на проблемите е поинаков и ќе се делува на изворот на загадување со примена на нови техники, минимизација и употреба на отпадот.

Енергетската ефикасност ќе се реши со модернизација на регулацијата на електромоторите чија потрошувачка е главна и најголема ставка во производните трошоци. Со намалување на потрошувачката на електрична енергија ќе се даде придонес во глобалното намалување на загадување на воздухот преку заштеди при производство на електрична енергија од фосилни горива.

Сите активности по фази се така планирани да не предизвикаат зголемени влијанија врз животната средина, зголемени трошоци на сировини и енергија. Припремите и адаптациите ќе бидат така испланирани да не предизвикаат застој на производниот процес. Единствено ќе се запира кога тоа е неопходно и во исто време ќе се изведат некои поправки кои се предвидени со планот за редовно одржување.

Планирани активности во програмата за подобрување

Бр.	Активност	Врдноста (Еур)
4.1	Намалување на емисија во воздух и вода	3.000
4.2	Воведување на мониторинг на емисии на прашина, бучава и вибрации	1.000
4.4	Унапредување на производството	6.000
ВКУПНО:		10.000

Изработени се проекти и упатства во кои се опфатени сите чинители кои влијаат на животната средина и работната средина, а кои се јавуваат како последица од активностите на експлоатацијата и преработка на неметалните сировини, како и анализа на опасностите и конкретните мерки и средства кои се предвидени за целосно извршување на заштита на вработените во погоните на “ЕЛ Транс ДООЕЛ Гостивар” и за заштита на животната средина.

Вработените се запознати со потенцијалните инциденти и вонредни ситуации и со планот за реагирање при инцидентните ситуации.

Како превентивна мерка е опфатено поставувањето на лесно воочливи пригодни табли или други знаци за забрани и предупредувања, со натписи или цртежи кои информираат за опасностите и забранетите постапки.

Со оглед дека бетонската база се наоѓа на локација наменета за индустриски активности секогаш ќе биде атрактивен за дополнување и проширување на линијата на производство.

Сепак, за екстреман случај на затварање на локацијата, предложени се мерки со цел да се минимизираат краткорочните и долгорочните ефекти на активноста врз животната средина по престанок на активноста на локацијата.

Предложените мерки за минимизирање на влијанието на животната средина во случај на целосен или делумен престанок со работата на дел на активноста на

Барање за Б интегрирана школка дозвола “ЕЛ Транс ДООЕЛ Гостивар”

бетонската база **ЕЛ ТРАНС ДООЕЛ Гостивар** се дадени во Планот за управување со резидуи.